

HØP 2025-2028

Vedlegg til felles endringsforslag til HØP 2025-2028

Bjerkreim Bygdeliste

Senterpartiet

Høyre

Krf

Arbeiderpartiet

Frp

Kommunedirektøren har lagt frem et budsjett uten store endringer fra forrige år. Vi er i en heldigere situasjon enn mange andre kommuner, da vårt handlingsrom er noe høyere. Vi rigger oss nå for å bygge en hardfør kommune både faglig og økonomisk.

Bjerkreim har gode vindinntekter, men må likevel som andre kommuner gjøre nøye vurderinger av hvordan vi effektivt bruker pengene. Det vil framover være et stadig økende behov for tjenester mot eldre. Vi trenger derfor å styrke befolkningsveksten, slik at balansen mellom yngre og eldre blir mer bærekraftig.

Et felles kommunestyre fjerner eiendomsskatt for boliger og fritidseiendommer. Dette gjelder fra 01.01.2025.

Vi er positive til stilling som næringsutvikler. Politisk er det forventning om at denne stillingen i tillegg til å arbeide med utvikling og tilrettelegging for reiselivs- og næringsaktører i kommunen, skal jobbe med samfunnsutvikling og tiltak for befolkningsvekst.

Med forslag til endringer ligger vi litt under nøkkeltall for netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene. Bjerkreim har et solid disposisjonsfond, selv om vi kommer til å bruke et større beløp av dette til egenfinansiering av nytt omsorgssenter. Vi mener derfor at endringene er økonomisk forsvarlige.

Valgene som er gjort i Økonomiplanen tror vi vil være medvirkende til å gi Bjerkreim et fortsatt positivt omdømme, bedre rekrutteringsmulighet for ansatte, og økt attraktivitet som bostedskommune.

Forslag til endringer drift	Note	2025	2026	2027	2028
Rammetilskudd Tilleggsprop25	1		- 2 200	- 2 200	- 2 200
Fjerning av eiendomsskatt bolig/hytte	2	2 200	2 200	2 200	2 200
Kvalitet og utvikling 50% PLO og 50% Levekår	3			- 500	- 500
Eiendomsskatt/kompensasjon IVAR IKS	4				- 2 300
Økt kontingent LNVK	5	- 75	- 75	- 75	- 75
Økt støtte til Bjerkreimshallen	6	50	50		
Boksen	7	- 50			
Tilskudd til hjertestartere	8	50			
Sommerfest	9	150			
Landbruks-pakke	10	500	500	500	500
Rus og psykiatri	11	300	300		
Tilstandsrapport	12	40			
Økt støtte kulturskolen	13	100	100	100	100
Sum endringer		3 265	875	25	- 2 275
Endret netto resultat		- 5 858	- 7 486	- 4 020	- 3 838

- Økt rammetilskudd er sagt å være en varig endring og legges derfor inn for hele perioden.
- Eiendomsskatt bolig og fritidseiendommer fjernes helt.
- Stilling Kvalitet og utvikling opprettes i første omgang med 50% tilknyttet PLO, ref tidligere vedtatte plan. Ytterligere økning opp mot resten av Levekår vurderes i neste års HØP.
- Bjerkreim kommune har avtale med IVAR IKS om eiendomsskatt på anslagsvis 1.836 mill (2018 tall). Alternativt skal same beløp legges inn som kompensasjon dersom skatten bortfaller, eller reduseres. Justert til 2024 tall, utgjør dette ca 2,3 millioner. Beløpet betales ut når anlegget står ferdig. Anlegget er trolig ferdig i 2028/2029. Kompensasjonen er tatt inn for å synliggjøre at det kommer ekstra frie midler inn i slutten av perioden.
- LNVK har satt et maks tak på kontingent, til 200 tusen. I tillegg så har vi betalt et mindre beløp i kontingent tidligere. Vi kan derfor nedjustere beløpet.
- Ref. kommunestyrevedtak oktober – ble støtte til Bjerkreimshallen økt med 50 tusen. Dette videreføres i 2025 og 2026. Det er inngått en avtale med Bjerkreimshallen om driftsstøtte i oppstartsårene. Dersom en ønsker å gi støtte utover 2026 skal det i så fall skrives ny avtale om dette.
- Avventer årets sesong, før vi går videre med prosjektet. Tilskudd legges da ev inn igjen i Tertialrapport eller fra ramme ordfører.
- Vi oppretter en tilskuddsordning for innkjøp av hjertestartere. Tilskuddet kan være opp til 50%, maks 10.000 pr søknad. Grendelag, organisasjoner og nabolag kan søke. Hjertestartere må være plassert utendørs slik at allmenheten har enkel tilgang. Det må vurderes om det skal settes krav om type hjertestarter som skal

velges. Det er et krav for utbetaling av støtte at hjertestarter er registrert i 113. Kommunen skal ikke ha driftsansvar.

9. Det settes av midler for kommunalt arrangement i Kulturparken tilsvarende årets.
10. Landbruket er svært viktig for Bjerkreim, og vi ønsker flere lokale støtteordninger. Vi ser at det er stor optimisme blant unge bønder, og det ønsker vi å heie på. Vi setter derfor av 500 tusen i en årlig pott til ulike tiltak. (Dette i tillegg til videreføringen av dreneringstilskudd). Av potten på 500 tusen ønsker vi for 2025 å øremerke to tiltak:
 - a. 100 tusen øremerkes til kalking av dyrka jord og beiter. 2025 blir et prøveår. Det tildeles 100 kr pr tonn. Landbrukskontoret utarbeider retningslinjer som sier noe om søknadsprosess og utbetaling. Kalk er et viktig tiltak for å få god avling ut av hver m². Det er et anerkjent klimatiltak å tilføre kalk til produktiv jord.
 - b. I dag er det en rivende utvikling i bruk av teknologi, også i landbruket. Bjerkreim kommune tar initiativ til et forprosjekt for muligheter innenfor droner og kunstig intelligens, til presisjonssprøyting for å holde sprøyting til et minimum. Det øremerkes 200 tusen av 2025 potten til forprosjektet.

For resterende midler skal det utarbeides en politisk sak om ulike støtteordninger som kan være aktuelle i Bjerkreim. Dyrkningstilskudd, tilskudd til kurs/utdanning, støtte til aggregat i landbruket (beredskapshensyn), er nevnt som mulige tiltak.

11. I økonomiplanen for 2023 og 2024 ble det avsatt midler til å teste ut aktiviseringstilbud, Inn på Tunet eller tilsvarende. Dette har gitt en brukergruppe innfor rus og psykiatri et nytt og godt tilbud. Vi ønsker at dette tilbudet videreføres og for 2025. Det er ikke klart om det for 2025 vil være mulighet til å søke midler som vi kan benytte til formålet. Dersom det viser seg at vi ikke får eksterne midler, må det vurderes om vi kan bruke midler innenfor rammen, eller om det kan gjøres budsjettendringer i forbindelse med Tertialrapport. Alternativ nedskaleres tilbudet tilsvarende avsatte midler.
12. Vi ønsker at det utarbeides en tilstandsrapport for Åsen og Kløgetvedt tunet. Begge byggene vil ha behov for betydelige utbedringer kommende år.
13. Kultur og støtte til fritidsaktiviteter er et ønsket satsingsområde politisk i Bjerkreim. Vi ønsker å styrke kulturskolen med økt ramme på 100 tusen.
14. Under budsjettbehandlingen i fjor ble det avsatt midler og bedt om at det skulle innføres et gratis skolemåltid en dag i uken. En klarte da ikke å finne en praktisk løsning for hvordan dette kunne gjennomføres. Det ble da utarbeidet et alternativt forslag med gratis frukt/og eller drikke til elevene hver dag. Vi ønsker en evaluering av denne ordningen våren 2025. Det må da ses på et

skolematprosjekt, i et folkehelseperspektiv der gode vaner og økt bevissthet hos elevene er blant målene. Dette sees på innenfor rammene som ligger inne i budsjett. Dersom det er behov for økning, må dette vurderes ved Tertialrapport.

15. Utleie av skoler til lag og foreninger. Det er en utfordring for lag og foreninger som ønsker å ha leir/treff med deltakere fra andre områder, at overnattingsplasser er utfordrende. Organisasjonene i Bjerkreim har i dag få muligheter for å skape denne type utveksling med andre. Vi ber om sak der dette på nytt vurderes. Vi ser at det kan være utfordrende, med hensyn til utstyr etc, men dette ser vi blir løst i mange andre kommuner.

Forslag til endringer investeringer	Note	2025	2026	2027	2028	SUM
Fond tilskudd natur og friluftsliv	1	1 000	1 000			2 000
Justering av disposisjonsfond	1	- 1 000	- 1 000			- 2 000
Opprusting brygge/kaibygg på Vassbø	2,3	2 000				2 000
Bruk av IVAR midler	2,3	- 500				- 500
Bruk av Fond tilskudd natur og friluftsliv	2,3	- 500				- 500
Tilskudd Klima- og miljødepartementet	2,3	- 1 000				- 1 000
Utviding av turvei Hunnadalen-Vikesdalslia	4		4 000			4 000
Bruk av Fond tilskudd natur og friluftsliv	4		- 1 000			- 1 000
Tilskudd Klima- og miljødepartementet	4		- 2 000			- 2 000
Spillemidler	4		- 1 000			- 1 000
Reetablering kulturlandskap rundt Bjerkreim	5		1 000			1 000
Sentrumsplan	6	1 000				1 000
Økt låneopptak		- 1 000	- 1 000			- 2 000
Udekket finansiering		-	-	-	-	-

1. Stortinget har nylig innført tilskudd til natur og friluftsliv i områder som er berørt av landbaserte vindkraftverk. Her kan kommuner, kommunale eller interkommunale foretak, friluftsråd og frivillige organisasjoner søke om tilskudd. Tilskuddsordningen er lagt under Miljødirektoratet. Det er i dag ikke krav til egenandel, men prosjekt med egenandel blir prioritert. Retningslinjene er ute på høring med forslag om at det bare blir gitt tilskudd til søkerne som bidrar med minst 25% egeninnsats/egenandel.

Som en av landets største vindkraftkommune ser vi positivt på ordningen. Bjerkreim skal aktivt jobbe for tiltak som bidrar til at natur blir reetablert eller får bedre betingelser. Det skal og jobbes med tiltak som bidrar til at friluftsmuligheter bedres i disse kommunene. Vi oppretter i tillegg et eget fond som en kommunal tilskuddsordning. I første omgang skal denne ordningen knyttes opp mot søknader til statlig ordning, da som egenandel.

2. Vi ønsker å søke om støtte fra Miljødirektoratet for å ruste opp kai i Vassbø/Ørsdalen, og dermed tilrettelegge for friluftsliv som del av bryggeanlegget. Vi tar utgangspunkt i tidligere planer og nedjusterer disse til dagens ønsker og behov.

3. Det ble i forbindelse med signering av avtale vedr IVAR sitt vannuttak i Storavatnet inngått avtale om årlig innbetaling på 200 tusen fra IVAR. Dette er øremerket tiltak i og rundt Bjerkreimsvassdraget. Vi ønsker å bruke 500 tusen av disse midlene til prosjektet ved kaien i Vassbø/Ørsdalen. Resten av finansieringen er bruk av eget nyopprettet fond og midler som søkes fra sentral ordning.
4. Det ble i forbindelse med legging av ny vannledning mellom Hunnadalen og Vikesdalslia, opprettet gangvei med belysning. Dette har vært et svært vellykket tiltak som bidratt til at svært mange bruker området til hverdagstrim. Turveien binder boligområdene på Vikeså godt sammen, og er et nærmiljøtiltak som er positivt for folkehelsen. Det har fra mange brukere kommet tilbakemeldinger om at en ønsker at turveien forlenges. Turveier og turstier er tiltak som spesielt er nevnt i tilskuddsordningen, og dersom en får tilskudd kan en realisere dette prosjektet. Det er ikke tatt stilling til endelig plassering, det er ulike traseer som kan være aktuelle.
5. Det avsettes midler til oppussing av den gamle traktorvegen i bakken bak Bjerkreim Helsesenter. Her er store problem med overvann, og grus og masse har over tid blitt vasket bort. Området bak Bjerkreim Helsesenter har mange element som samlet gir et fantastisk flott kulturlandskap, med gammelt steingjerde og gamle epletrær. Dette er det viktig at vi tar vare på. Området bør og tilrettelegges slik at det fremdeles vil være attraktivt å bruke for barnehage og skole, samt som turvei.
6. Vi opprettholder avsetningen fra fjorårets HØP, og avsetter 1 mill til utarbeidelse av sentrumsplan for Vikeså. Det arbeides med private reguleringsplaner for deler av Nesjane, og det er da naturlig at vi arbeider videre med mulige planer for resten av området.
7. I forslag til investeringer ligger det inne 1.250 mill til prosjektering av oppgradering av svømmebasseng ved Vikeså skule. Som del av prosjektering skal vurdering av nytt svømmeanlegg, samt utviding av eksisterende anlegg vurderes.
8. Investering i ny brannbil. Det er i forslag til investeringer lagt inn behov for kjøp av ny brannbil. Det skal i forbindelse med innkjøp gjøres undersøkelser og vurderinger på om denne kan kjøpes brukt.